

Maakuntalain talous- ja tarkastussäännökset

Hallintovaliokunta 28.3.2017

Minna-Marja Jokinen
Valtiovarainministeriö

Maakunnan taloutta koskevat maakuntalain säännökset

Talousarvio ja -suunnitelma

Kirjanpito

Tilinpäätös
Konsernitilinpäätös
Toimintakertomus

Tytäryhteisön tiedonantovelvollisuus

Maakunnan arviointimenettely
Talouteen liittyvät arviointimenettelyn edellytykset

Maakunnan viranomaisen toimivalta arviointimenettelyn aikana

Maakunnat noudattavat kirjanpitolakia

Talousarvio ja suunnitelma

- Talousarviovuosi ja suunnitelmakausi 1 + 3 vuotta
- Tavoitteet
  - Toiminnan ja talouden tavoitteet
  - Lähtökohtana maakuntastrategia
- 4 osaa
  - Käyttötalous
  - Tuloslaskelma
  - Rahoituslaskelma
  - Investointiosa

Talouden tasapainovaatimus

Toiminnan ja investointien rahavirran tasapaino

- Rahoituslaskelman tunnusluku
- Kertoo tulorahoituksen riittävyydestä
- Vuosikatteen ja nettoinvestointimenojen erotus
- Tasapainotusaika 2 tilikautta
- Taustalla maakunnan merkittävien investointien toteuttaminen palvelukeskuksen taseeseen

Rahoitustarvetta ei voi kattaa pitkäaikaisella lainalla

- Lyhytaikaista, ns. kassalainaa eli 1 vuoden pituista lainaa mahdollista ottaa
- Leasingrahoitus mahdollinen
- Taustalla maakunnan rahoitusmalli sekä investointien toteuttamistapa

Maakunnan investointien toteuttaminen

- Toimitilainvestoinnit toteutetaan toimitila- ja kiinteistöhallinnon palvelukeskuksen taseeseen
- Investoinnit näkyvät maakunnan taloudessa pääosin käyttötalousmenoina (esim. vuokrina)
- Maakunta laatii investointisuunnitelman talousarvion ja taloussuunnitelman osana (huom. yhteistyöalueen investointisuunnitelma)

Tilinpäätös, konsernitilinpäätös, toimintakertomus

- Tilikausi on kalenterivuosi
- Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös laadittava 31.3. mennessä ja valtuuston käsiteltävä 30.6. mennessä
- Toimintakertomuksen sisältö säännellään maakuntalaissa
- Tilinpäätöskaavat ja liitetiedot (tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase) määritellään VN:n asetuksella, jotta maakuntien yhdenmukaiset käytännöt ja keskinäinen vertailtavuus varmistetaan
- Kaavat tulevat noudattamaan kuntien nykyisiä kaavoja

Maakunnan arviointimenettely

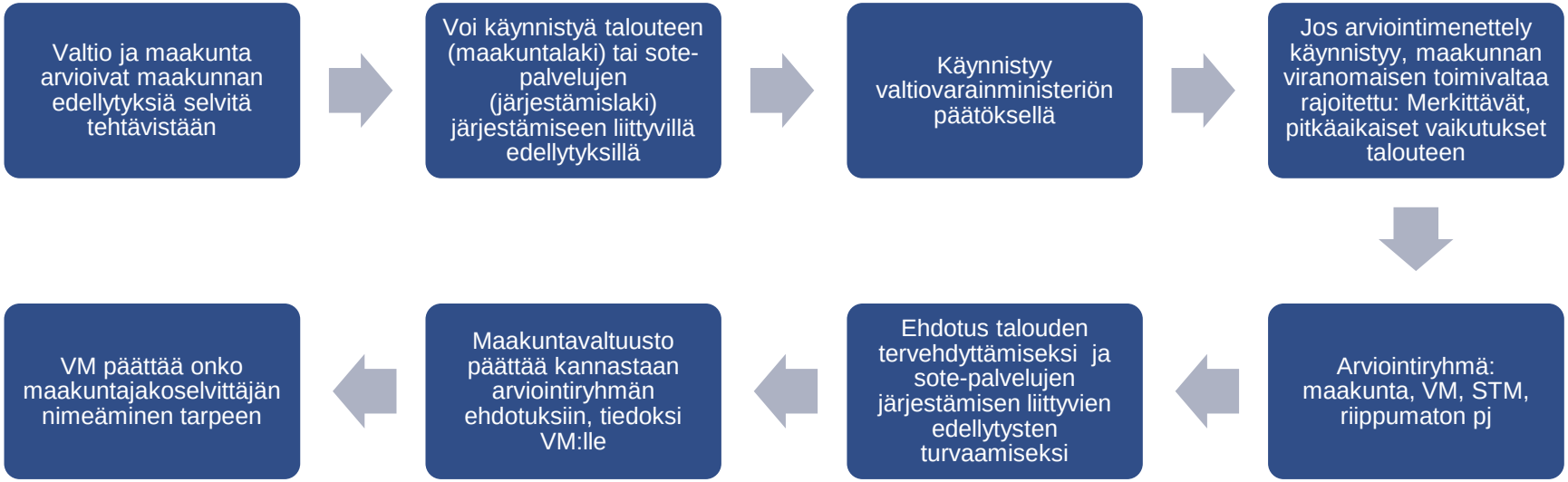

Talouteen liittyvät arviointimenettelyn edellytykset

Maakuntakonsernin vuosikate 2 tilikautta peräkkäin negatiivinen

Harkinnanvarainen

Maakuntakonsernin toiminnan ja investointien rahavirta 2 tilikautta peräkkäin negatiivinen

Harkinnanvarainen

Maakuntakonsernin lainanhoitokatteen tunnusluku 2 tilikautta peräkkäin negatiivinen

Harkinnanvarainen

Maakunnalle on myönnetty rahoituslain 8 §:n mukainen harkinnanvarainen avustus

Vuodesta 2024 lukien käynnistää ilman harkintaa

Kahden tilikauden tarkastelujakso alkaa vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätösten perusteella

HALLITUKSEN REFORMI

Maakunnan hallinnon ja talouden ulkoinen tarkastus

Maakunnan hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat maakuntalain säännökset

Tarkastuslautakunnan asettaminen ja tehtävät

Tilintarkastajan valinta ja tehtävät

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusoikeus

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tietojensaantioikeus

Tilintarkastuskertomus ja sen käsittely

Sisäisen tarkastuksen järjestämisvelvollisuus hallituksen tehtävissä

Tarkastuslautakunta

- Vaalikelpoisuus 64 §
  - Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valtuutettuja
  - Ei maakuntahallituksen jäseniä, ei liikelaitoksen johtokunnan jäseniä, ei maakunnan tai tytäryhteisön palveluksessa olevia
- Toimikausi valtuustokausi
- Lähtökohtana kuntalain säännökset

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tilintarkastajien valinnan valmistelu:

Valtuuston päätettäväksi, enintään 6 tilikautta

Arviointi:

Toiminnan ja talouden tavoitteet

Toiminnan ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuus ja tarkoituksenmukaisuus

Tilinpäätöskäsittelyn valmistelu valtuustolle: Ehdotus hyväksymisestä ja vastuuvapaus

Maakunnan talouden tasapainotuksen seuranta

Sidonnaisuusilmoitukset: noudattamisen valvonta, ilmoitukset valtuustolle

Maakunnan ja tytäryhteisöjen tilintarkastuksen yhteensovitus

Tilintarkastajan valinta

- Maakuntavaltuusto valitsee
- Vastuunalaiseksi JHT-tilintarkastaja
- Kerralla enintään 6 tilikauden ajaksi
- Virkavastuu, vahingonkorvausvastuu

Tilintarkastajan tehtävät

Julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tarkastettava:

- Hallinnon hoitaminen lain ja valtuuston päätösten mukaisesti
- Antaako tilinpäätös ja konsernitilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot
- Ovatko tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tiedot keskenään ristiriidattomia
- Maakunnan rahoituksen perusteeksi annettujen tietojen oikeellisuus
- Sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan asianmukainen järjestäminen

Tiedonsaantioikeudet

Tarkastuslautakunta

Maakunnan viranomaisilta tiedot ja asiakirjat, joita pitää tarpeellisena arviointitehtävän hoitamiseksi.

Tilintarkastaja

Maakunnan viranomaisilta ja maakuntakonserniin kuuluvilta yhteisöiltä ja säätiöiltä tiedot ja asiakirjat, joita pitää tarpeellisena tehtävänsä hoitamiseksi.

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusoikeus

- Maakunnan ja sen sekä maakuntien yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen toiminnan ja taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä tuloksellisuutta
- Tehtäviin ei kuulu maakunnan talousarvion noudattamisen valvonta, mikä kuuluu maakunnan omille toimielimille
- Taustalla maakunnan rahoitusmalli
- Säännös tarkastusvirastosta annetussa laissa, muutossäännös parhaillaan lausunnolla

Vuosi 2018 ja voimaanpanolain siirtymäsäännökset

Maakuntavaltuuston toimikausi alkaa vuoden 2018 maaliskuun alusta.

Maakuntavaltuuston on viipymättä järjestäydyttävä ja valittava maakuntahallitus ja muut maakunnan toimielimet.

- Tarkastuslautakunta valitaan heti maakuntavaltuuston järjestäydyttyä.
- Tarkastuslautakunnan on aloitettava toimintansa välittömästi ja käynnistettävä mm. tilintarkastajien valintaprosessi.

Maakunnan talousarvio ja tilinpäätös laaditaan maakuntalain 13 luvussa ja tarkastetaan maakuntalain 14 luvussa tarkoitetulla tavalla ensimmäisen kerran vuodelle 2018.

- Vuodelta 2018 laaditaan arviointikertomus ja suoritetaan tilintarkastus
- Arviointikertomuksessa tulee siten arvioitavaksi mm. maakunnan käynnistämiseen ja organisoitumiseen liittyvät toimet